

Nieuwsbrief nr. 28 (september 2008)

lezing maandag 8 september 20.00 uur, Hoge Gouwe 141

Aan de vooravond van Open Monumentendag organiseert de Historische Vereniging die Goude een lezing. Die lezing staat in het teken van het landelijke thema van Open Monumentendag 2008: 'Sporen'. Spreker is Leo Verhart. Hij is conservator Prehistorie bij het Rijksmuseum van Oudheden en ook verbonden aan het Limburgs Museum in Venlo. Hij schrijft wetenschappelijke publicaties en populair wetenschappelijke boeken en heeft enkele televisieprogramma's gemaakt over de Nederlandse archeologie. Op de televisie en in de krant zien en lezen we hoe de politie een misdaad oplost. Uit de talloze sporen probeert men de misdaad te reconstrueren en te vergelijken met verhalen van getuigen en verklaringen van direct betrokkenen. Zo komt men meestal de waarheid op het spoor. De archeoloog doet hetzelfde en probeert gebeurtenissen uit een ver verleden te reconstrueren. De sporen in de grond, de vondsten of de sporen op gebruiksvoorwerpen zijn daarbij cruciaal. De politie houdt zich bezig met misdaden en de archeoloog niet. Maar dat geldt niet altijd, want er is een onderdeel van het vak waarbij de archeoloog wél met misdaden geconfronteerd wordt: vervalsingen. Vervalsingen spreken tot de verbeelding. Hoe werd de vervalsing gemaakt, wat was het doel, wie was de vervalser, waarom is men er ingetuind en hoe hebben de bedrogenen het bedrog ontdekt? De antwoorden op deze en andere vragen vormen smakelijke verhalen én laten zien hoe een wetenschap zich door de tijd heeft ontwikkeld. Vrijwel alle vervalsingzaken uit de Nederlandse archeologie zouden nu met al onze nieuwe inzichten en moderne onderzoeksmethoden direct aan het licht zijn gekomen. Dus helaas: u kunt echt geen bot meer bij de slager halen, er een afbeelding in krassen en vervolgens vertellen dat het om een enkele duizenden jaren oude afbeelding gaat! Hoewel het bij veel Nederlandse vervalsingzaken niet om grote bedragen gaat, zijn ze vaak wel spraakmakend.

Tidinge

In de volgende Tidinge staan onder andere:

* Een verhaal over de familie Van Vreumingen, groot in tabak. De tabakswinkel staat bekend als de oudste van Nederland.

Dit verhaal is het werk van Janet Hoogendoorn

* Een verhaal van de historica Thera Coppens over het zogeheten Koningsvenster in de St. Janskerk

* Een korte impressie van de recent gehouden Goudse havendagen

Excursies

excursie op 1 november

Op 1 november 2008 (en niet, zoals eerder gecommuniceerd, op 18 oktober) is er een excursie naar Kasteel Ammersoyen en Zaltbommel. Het programma bestaat uit een bezoek aan de middeleeuwse waterburcht met een rondleiding door een gids, een koffietafel en een rondwandeling door Zaltbommel onder leiding van gidsen. In de tweede helft van de middag heeft u tijd om zelf Zaltbommel te bekijken en rond 17.30 uur bent u terug in Gouda. De respons voor de excursie op zaterdag 1 november was zo groot dat het maximale aantal inschrijvingen binnen één week al overschreden is. De inschrijving voor deelname is dus gesloten.

Foto's excursie Harzgebergte

In mei was er een excursie naar het Harzgebergte. Henk Vente heeft een collage samengesteld van foto's die werden gemaakt door een aantal deelnemers. Als u een exemplaar wilt hebben van de fotocollage, kunt u € 5,00 overmaken op bankrekening 50.04.38.633 t.n.v. Henk Vente. Geef daarbij aan of u een supervideo-cd wilt (voor het afspelen op de computer) of anders een dvd wilt ontvangen (voor het afspelen op de televisie via een dvd-speler).

Wie wil helpen met de organisatie van komende excursies?

Zoals u weet, willen we bij die Goude toe naar meer draagvlak en meer betrokkenheid van leden bij de diverse activiteiten. Ook de voorbereiding en de organisatie van de populaire en gewaardeerde excursies zal vanaf 2009 worden ondergebracht in een klein werkgroepje van circa drie personen, waaronder bij voorkeur één bestuurslid. Heeft u interesse voor deze interessante functie? Stuur uw naam en adres dan door naar ons secretariaat via info@diegoude.nl. Ook als u interesse heeft in actieve deelname aan andere activiteiten van die Goude, neem dan contact met ons op!

Waterconferentie

"Geef toekomstig water zijn verleden terug". Dat is de titel van de vijfde waterconferentie, die op

23 oktober 2008 gehouden wordt in de Sint Janskerk. De conferentie wordt georganiseerd door het Watergilde (onderdeel van die Goude), de gemeente Gouda en Stichting Gouda Havenstad. Het programma bevat ervaringen uit Amsterdam en Alkmaar over het terugbrengen van gedempt water. In Gouda is al drie jaar een studie aan de gang naar toekomstige waterplannen in de oude binnenstad.

Ook conclusies daaruit komen aan de orde. De deelnemers maken aan het eind van de middag een wandeling door een drooggelegde overkluizing in het oudste deel van de binnenstad.

De conferentie is bedoeld voor een brede groep deskundigen en amateurs op het gebied van water. Op www.diegoude.nl vindt u meer informatie over de conferentie. Ook kunt u zich via de site inschrijven. Voor meer informatie over Gouda als Hollandse waterstad kunt u terecht op www.hollandsewaterstad.nl.

Cultuurmarkt in het Houtmansplantsoen

Op zaterdag 1 september werd weer de jaarlijkse cultuurmarkt van Gouda gehouden. Deze keer niet zoals voorgaande jaren Achter de Kerk, maar voor het eerst in het Houtmansplantsoen. In de Goudse Post in de week voorafgaand aan de cultuurmarkt zat een festivalkrant met informatie over alle evenementen in Gouda in september. Maar dat was duidelijk niet voldoende: slechts een handjevol mensen wist de ongeveer 20 kraampjes van Goudse culturele organisaties - waaronder die Goude - te vinden. Maar kennelijk maakten we wel een heel goede indruk bij de spaarzame bezoeker: we konden aan het einde van de dag toch weer zeven nieuwe leden inschrijven, zodat ons ledenaantal is gestegen tot 881 leden.

Publicaties

Nieuwe reeks artikelen in De Krant van Gouda

Vorig jaar publiceerde die Goude iedere maand een artikel in De Krant van Gouda over historische rampen. In augustus 2008 startte een nieuwe reeks: verloren gegane bedrijfstakken. Het eerste artikel in de reeks had als titel "Kleine potjes lopen gauw over" en ging over de pottenbakkerij. Het artikel is terug te lezen op www.diegoude.nl onder Publicaties.

Boekje "Goudse Sluizenroute, een fietstocht langs de waterwerken van de natste stad van Nederland"

Binnenkort geeft het Watergilde van die Goude een heel nieuw soort boekje uit. Deze keer geen artikelen of een gedegen historisch onderzoek, maar een actieve handleiding en een kaart met een prachtige fietstocht langs de bruggen en sluizen van Gouda en omgeving. Natuurlijk wel met een goed leesbare en interessante beschrijving van de waterwerken die men tijdens de fietstocht tegenkomt. En dat in handig binnenzakformaat! We verwachten heel veel belangstelling voor deze uitgave. We hopen de eerste exemplaren gereed te hebben tijdens de waterconferentie van 23 oktober. We houden u op de hoogte!

Voortgang nieuw straatnamenboek

De straatnamenboeken van Dr. A. Scheijgrond zijn al jaren uitverkocht en alleen nog antiquarisch te verkrijgen. Maar er is nog steeds grote belangstelling voor deze uitgaven. Een werkgroep onder coördinatie van Henk Vente en bestaande uit bestuurslid Han Breedveld en leden Sjaak de Keijzer, Gerard Struijk, Cor Revet en Maarten Peters. Nico Habermehl is adviseur van de werkgroep, die momenteel druk bezig is met de voorbereidingen van een geheel nieuwe uitgave. Natuurlijk bouwt het nieuwe boek voort op de eerdere uitgave. Die zal ook geheel digitaal te raadplegen zijn. Maar in de nieuwe versie wordt niet alleen uitleg gegeven over de achtergrond van de betekenis van de straatnaam, maar wordt ook stilgestaan bij de totstandkoming en ruimtelijke ontwikkeling van de diverse wijken. En natuurlijk wordt ook Westergouwe aan de lijst toegevoegd. Via onze nieuwsbrief zullen we u op de hoogte houden en vooral ook vragen om mee te helpen aan de samenstelling van de wijkbeschrijvingen door het toesturen van anekdotes, achtergrondinformatie en foto's van de diverse straten van Gouda. Het streven is om het boek gereed te hebben in 2012 als jubileumuitgave bij het tachtigjarig bestaan van die Goude.

TV Gouwestad

Nico Habermehl is regelmatig te zien op TV Gouwestad. Hij vertelt over niet-alledaagse onderwerpen uit Gouda's verleden, onder de noemer 'Verrassend Gouda'. Vóór de zomer is er onder andere aandacht besteed aan beroemd zijn in Gouda en ziek zijn in Gouda. De afleveringen gaan na de zomervakantie verder: Tussen 7 en 14 september wordt er aandacht besteed aan 'Oorlog in Gouda'. Aan de orde komen de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648), de Bataafs-Franse Tijd (1795-1813) en de Tweede Wereldoorlog (1940-1945). De uitzendingen zijn drie keer per dag te zien en wel van

10.30-11.30-, 19.00-20.00- en 22.30-23.30 uur.

De Stolwijkersluis moet blijven

Het Rijk heeft helaas de subsidie-aanvraag voor behoud en restauratie van de Stolwijkersluis niet gehonoreerd. In vervolg daarop heeft het hoogheemraadschap aan de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten voorgesteld de rijksmonumentenstatus van de sluis ongedaan te maken, zodat sloop in beginsel mogelijk wordt. Dit willen we proberen te voorkomen. De Historische Vereniging die Goude heeft daarom het initiatief genomen om met een groot aantal organisaties die zijn betrokken bij zuidrand van Gouda en het behoud van de Stolwijkersluis, actie te ondernemen om dit te voorkomen. De Stolwijkersluis moet behouden blijven en weer doorvaarbaar worden, als bijdrage aan het behoud van het groene en recreatieve karakter van dit markante deel van de zuidrand van Gouda. In een volgende nieuwsbrief komen we hierop terug.

Oproep

Het Provinciaal Historisch Centrum (PHC) van het Erfgoedhuis Zuid-Holland organiseert in oktober 2008 een geschiedenisquiz voor alle historische verenigingen in Zuid-Holland. Elke historische vereniging mag één deelnemer afvaardigen. Deze deelnemer moet lid zijn van de vereniging en hij/zij vertegenwoordigt zijn/haar vereniging in alle rondes van deze quiz. De eerste ronde is een schriftelijke multiple choice-quiz, op zaterdag 11 oktober (= landelijke archievendag), waarschijnlijk in de ochtend, in 7 archieven verdeeld over de provincie. Elke regio levert één winnaar op. De 7 winnaars doen mee aan de tweede ronde, op 18 oktober (12.30- 15.00 uur), in het stadhuis van Gouda. Dit is een mondelinge quiz met meerkeuze- en open vragen. De winnaar van deze ronde is de kampioen van Zuid-Holland. De Zuid-Hollandse kampioen neemt het op 8 november tijdens de Hollanddag in de Hooglandse Kerk in Leiden op tegen de Noord-Hollandse kampioen. Wie de Historische Vereniging die Goude durft te vertegenwoordigen, kan zich aanmelden bij Miranda van Elswijk via mvelswijk@hotmail.com of via 06-38232446.

Wie is... Adri van den Brink

In de zomernieuwsbrief kwam Nico Habermehl aan het woord in de rubriek Wie is.... Zijn antwoord op de laatste vraag (Wie moet de volgende keer aan het woord komen in deze rubriek?) was: "Adri van den Brink, de nieuwe voorzitter". Bij deze! ***Omschrijf jezelf in 't kort (naam, getrouwd/ongetrouwd, kinderen, huisdieren, leeftijd en wat je verder kwijt wilt)***

Mijn naam is Adri van den Brink. Sinds kort val ik binnen de doelgroep van tijdschriften als het Plus magazine. Ik ben getrouwd met Ank Branderhorst en samen hebben we twee kinderen die allebei in Nijmegen wonen en werken. In het dagelijks leven werk ik aan de ruimtelijke ontwikkeling van ons land als medewerker van de Dienst Landelijk Gebied, een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Daarnaast ben ik als hoogleraar ruimtelijke planning verbonden aan Wageningen Universiteit. Huisdieren hebben we niet, wel tuindieren, namelijk een vijver met vissen, kikkers en salamanders. Vanouds heb ik veel belangstelling voor geschiedenis. Daarin ben ik niet heel selectief, al heb ik wel een voorkeur voor de 'vaderlandse' geschiedenis en die van onze oosterburen, en voor de periode van en rond de Eerste Wereldoorlog. Verder luister ik graag naar muziek en verdiep ik mij in muziekgeschiedenis, en dan vooral de periode vanaf eind 19e eeuw tot heden. ***Woon je in Gouda en zo ja, sinds wanneer?***

Nadat we in Gouda zijn komen wonen, ben ik vrijwel meteen lid geworden van die Goude. In 2001 ben ik bestuurslid geworden en sinds april van dit jaar ben ik voorzitter van onze vereniging.

Waarom ben je lid van die Goude?

Gezien mijn belangstelling voor geschiedenis lag het gewoon voor de hand om me aan te sluiten bij die Goude. Via de Tidinge kon ik op de hoogte komen van het verleden van onze nieuwe woonplaats. Voor andere activiteiten binnen de vereniging was de eerste jaren geen gelegenheid.

Welke activiteiten van de vereniging spreken je aan?

Het meest vertrouwd ben ik met activiteiten die te maken hebben met de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Daar probeer ik zelf ook aan bij te dragen door het schrijven van artikelen over 'Gespaard landschap'. Voor de Stolwijkersluis en omgeving heeft dit een paar jaar terug geresulteerd in een Masterplan dat een inspiratiebron is geworden voor het ruimtelijk beleid. Helaas is het nog steeds niet gelukt de financiering van de restauratie van de sluis rond te krijgen, maar samen met andere organisaties houdt die Goude de druk op de ketel. Het bestuurlijke werk dat hiermee samenhangt, vind ik leuk om te doen.

Heb je tips voor de vereniging?

Op dit moment zijn we in het bestuur bezig met de herziening van ons beleidsplan. Daarin zetten

we de koers uit voor de komende jaren. Belangrijk is in ieder geval dat we meer gaan proberen onze leden actief te betrekken bij de activiteiten van onze vereniging, en dat kunnen natuurlijk ook nieuwe activiteiten zijn. In dit opzicht is er denk ik nog veel mogelijk. En we hoeven natuurlijk niet te wachten tot het nieuwe beleidsplan af is. Suggesties, initiatieven etc. zijn van harte welkom.

Wie moet de volgende keer aan het woord komen in deze rubriek?

Thea van Wordragen.

Agenda

8 september	Lezing 'De archeoloog als detective' door Leo Verhart
13 september	Open Monumentendag
23 oktober	Waterconferentie, georganiseerd door het Watergilde in samenwerking met Stichting Gouda Havenstad. De conferentie bestaat uit presentaties van twee Hollandse steden met hun successen en tegenvallers. Ook wordt het consortium Hollandse Waterstad toegelicht. Hieraan is reeds drie gemeenten aangesloten, onder andere de gemeente Gouda, het Hoogheemraadschap van Rijnland en de provincie Zuid-Holland. Het Zuid Hollands Bureau voor Toerisme en Recreatie wordt betrokken. Tijdens de conferentie wordt besloten met een unieke wandeling door een droog stuk van het hartje van de oude stad. Alleen tijdens deze conferentie en een week daarna worden deze bijzondere ondergrondse sporen te bezichtigen zijn. Daarna wordt de stad weer overstroomd door stromend water.
27 oktober	Erasmusnacht, ter herinnering aan het feit dat de beroemdste Gouwer werd.
01 november	excursie naar Kasteel Ammersoyen en Zaltbommel. Het programma bestaat uit een rondleiding door de middeleeuwse waterburcht met een rondleiding door een gis rondwandeling door Zaltbommel onder leiding van gidsen. In de tweede helft heeft u tijd om zelf Zaltbommel te bekijken en rond 17.30 uur bent u weer terug in Gouda.
17 november	Lezing n.a.v. de dissertatie 'Bouwgeschiedenis van de Sint-Janskerk der Berg' door Frits Booy
01 december	lezing 'Mysterie Zwarte Piet' door Frits Booy